

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 45.

V Mariboru 10. novembra 1870.

Tečaj IV.

Z bojišča.

Skoraj vse novine, ki so bile izdane na dan kapitulacije v Metz-u, poročajo, da so francoski vojskovodje armado grdo goljufali. Vojska je hotela udariti na Pruse in si tako s silo odpreti pot, vojskovodje pa so jej obetali, da bode armada v kratkem brez boja in z vso vojaško častjo mogla oditi; rekli so, da vsa Francoska ni drugega, kakor plen anarhije, konečno pa so morali priznati, da ni v trdnjavi nobenega živeža več in da se zdaj ne da drugega doseči, nego kapitulacija, podobna oni v Sedanu. Bolj in bolj se kaže, da je Bazaine svojo armado izdal. Zdaj je gotovo, da je imel Gambetta prav, ko je govoril o izdajstvu; prebivalstvo v Metz-u, ki je gledalo Bazainovo komedijo, je sprejelo Bazaina s klici nevolje in srda. Mi smo že večkrat rekli, da je bilo izdajstvo že pri Weissenburgu, pri Sedanu in zdaj spet pri Metz-u, in tako zdaj pravijo tudi drugi, ki so sledili to nesrečno vojsko. Izdajstvo bode premagalo nesrečen narod Francoski, pa ne Prusi! Nesrečen francoski narod pa bo morebiti ob svojem času to svojo nesrečo po izdajstvu znal maščevati, in tedaj joj! tistim, ki so jo na svojo korist porabili.

O Bazainovem gospodarstvu v Metz-u se razvedajo prav čudne stvari. Piše se namreč, da je njegov generalstab z početka krmil s kruhom svoje konje, veliki častniki so živeli v naj vekši zapravlivosti, armada pa po dva dni ni dobila jesti. Gotovo bi se bil Metz lahko držal še cel mesec, ko bi se bilo s živežem pametnejše gospodarilo. V Metz-u je med obleganjem umrlo 35000 ljudi zaradi slabe hrane. Pri vsem tem pa še vendar pišejo londonski listi, da so Nemci v Metz-u našli živeža in drugih potrebščin toliko, da bi bila francoska armada lahko izhajala do konca meseca marca. Pri takem ravnanju se tedaj celo ni čuditi, da so v Ars-u ženske napadle Bazainovo kočijo, jo razbile in bi bile Bazaina gotovo umorile, če ga ne bi bili rešili pruski žandarmi.

30. oktobra je bil hud boj pri Dijon-u, pri katerem so sicer Badenzarji po ostri bitvi vzeli mesto, zgubili so vendar zelo mnogo vojakov, pruski častniki pravijo da 34 oficirjev in 449 mož, francoski pa, da skoraj še enkrat toliko. 5. novembra se je še zmirom streljalo na trdnjave Mortier in Neu-Breisach, ktera zadnja se je 8. t. m. podala.

Iz Versailles je prišel 4. t. m. telegram, ki se glasi takole: „Vsled včerajšnjih dogovorov je Bismark dovolil Thiersu 25dnevno vojno pomirje s tem namenom, da se dovršijo na Francoskem splošne volitve. Pomirje se bode podpisalo s tem pogojem, da teh 25 dni vse ostane, kakor bo stalo tisti dan, ko se bo pomirje podpisalo.“

Ker se hoče napraviti mir, se ne godi nič zlo važnega zdaj na bojišču. Zastran miru pa se še dozdej niso mogli pogoditi, ker Francozi hočejo, da se Pariz med 25 dnevi, dokler bode pomirje, preskrbi z živežem, kar Prusi ne dovolijo. Če bi sodili po tem, da so nekatere bavarske čete dobile povelje, da naj ne grejo v Francosko, bi morali reči, da se bo res v kratkem napravil mir, če pa pogledamo v Tours in nabajamo, da je tamošnja vlada zapovedala, da morajo vsi moški med 20 in 40 letom prijeti za orožje, moramo reči, da še celo ni misliti, da bi nastal tako hitro mir. Iz one armade, ki je dozdej obsedala Metz, se bode prepravila južna armada pod poveljem princa Wilhelma-Karola, ki bi koj vzela Lijon in sploh južno Francosko.

O Metz-u se še zmirom pišejo prav čudne stvari. Nemški častniki pišejo samo o strašni lakoti, ki je vladala v Metz-u, in hočejo po sili dokazati, da Bazaine ni mogel drugače ravnati, da nemški častniki s tim samo hočejo zakriti izdajstvo in poveljati svojo slavo, je gotovo. Vsi drugi nenemški častniki pa prinašajo mnogo dokazov, da je Bazaine izdajec, ker je celo po noči odbežal in z njim celo lastni vnuk ni hotel zbežati, rekoč: „Jaz ostanem ter upam, da se zanaprej znebit imena Bazaine.“ Zdaj se je še le tudi zvedelo, da se francoska armada res ni hotela udati, in da so se prostaki in častniki posvetovali, kako bi mogoče bilo s silo skozi Pruse iz Metza priti. Veliko polkov je zastave raztrgalo in med se razdelilo, narodna straža pa je v jezi zlomila orožje. Časnik „Independance de la Moselle“ opominja meščane v Metz-u, naj bodo mirni in pravi: Ne preklinjajmo jih, ki so v našem ozidju, ampak one, ki so zunaj mesta, oni so krivi. Bazaine je izdal Mehiko za 20 milijonov, zdaj pa spet Metz pre za 40 milijonov. Ali ni povsod trobil v Napoleonov rog? Zato se je spet v tem strahovitem boju potrdila resnica, da so namreč za bojevanje in gotovo zmago potrebne tri važne stvari, namreč: Prvič denar, s katerim se vojaki dobro oborožijo, drugič denar, s katerim se vojaki dobro plačujejo, in tretjič, denar, s katerim se podkupijo sovražnikovi poveljniki, če se drugače težko ali celo zmagati ne more.

Prusi so v Metz-u našli 53 orlov in zastav, 541 poljskih kanonov in priprav za 85 baterij, 800 trdnjavnih kanonov, 66 mitrelez, 300,000 pušk in drugega orožja v groznem številu, mnogo svinca, brona, izdelanega lesa in popolnoma uredjeno fabriko za smodni prah.

8. t. m. je prišel spet Thiers v pruski glavni kvartir in je naznanil Bismarku, da francoska vlada nikakor noče prijeti pogodeb, pod katerimi bi se naj napravilo pomirje in da Thiers mora taki zapustiti pruski glavni kvartir. Pravi se, da se zato pogodbe premirja niso sprejele, ker Bismark ni dovolil, da bi se ob času premirja Pariz z živežem oskrbeti smel. Bismark tedaj noče miru. 80.000 Prusov pod poveljem generala Manteufel-na maršira proti Rouen-u in Amiens-u. — Zunaj Pariza delajo prostovoljni strelci nemškimi vojakom velike neprilike, vsako malo nemško četo gotovo napadujejo in jo razškrpijo, pa tudi vekše oddelke znemirjajo.

O Garibaldiju so nemški listi že pravili, da je bil popolnoma pobit, zlo ranjen in da je vsa njegova četa bila popolnoma razškrpljena, kar vse celo ni res. Njegovi prostovoljci so še premalo izurjeni in tedaj še niso za boj, in zato še dozdej Garibaldi ni mogel nič storiti, pravi se tudi, da nima zadosti oficirjev in da je zato pisal še po neke svoje prijatelje v Italijansko, ko bo imel vse v redu, se bode gotovo začel glasiti.

Gospodarske stvari.

Pojasnila

postave gledé povzdige reje goveje živine.

O razločitvi mladih bikov od krav in telic.

Mlade bike, še ne spoln, je treba najkeseje od šestega meseca njihove starosti ločevati od krav in telic, ker se